

بنیاد ایران‌شناسی

دانشنامه ابزار و آلات

جلد اول

نظامی و رزمی

پژوهش و نگارش
نادر کریمیان سردشتی

با همکاری
مائده کریمیان سردشتی

۱۳۹۸ خورشیدی
۱۴۴۰ هجری قمری

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیفا

سرشناسه	: کریمیان سردشتی، نادر، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: دانشنامه ابزار و آلات / پژوهش و نگارش نادر کریمیان سردشتی با همکاری مائده کریمیان سردشتی.
مشخصات نشر	: تهران: بنیاد ایران شناسی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ج.
شابک	: 978-622-95100-4-9 دوره؛ 978-622-95100-6-3 ج. ۱؛
وضعیت فهرست نویسی	: فیفا
یادداشت	: کتابنامه.
مندجات	: ج. ۱. نظامی و رزمی
موضوع	: ابزار - اصطلاح ها و تعبیرها
موضوع	: Tools - Terminology
موضوع	: ابزار - واژه نامه ها - فارسی
موضوع	: Tools - Dictionaries - Persian
شناسه افزوده	: کریمیان، نادر، ۱۳۴۳ -
شناسه افزوده	: بنیاد ایران شناسی
رده بندی کنگره	: TJ۱۱۸۳
رده بندی دیویی	: ۶۲۱/۹۰۳۰۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۷۲۰۵۴۹

عنوان: دانشنامه ابزار و آلات (جلد اول) نظامی و رزمی	پژوهش و نگارش: نادر کریمیان سردشتی
حروف چین و نمونه خوان: امیلی یوسفی، محبوبه یوسفی مقدم، محمدامین کریمیان سردشتی، زهرا اشرفی	با همکاری: مائده کریمیان سردشتی
صفحه آرا و طراح جلد: مونا طوسی	
شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۱۰۰-۴-۹	شابک جلد اول: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۱۰۰-۳-۶
نویت چاپ اول: ۱۳۹۸	شمارگان: ۵۰۰ جلد
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: ایرانچاپ	
ناشر: بنیاد ایران شناسی	تهران، خیابان شیخ بهایی جنوبی، خیابان ایران شناسی

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به بنیاد ایران شناسی است.

مقدمه ناشر

ظهور انسان ابزارساز بر روی زمین تحولی شگرف و تأثیرگذار بر زندگانی فردی و اجتماعی انسان محسوب می‌گردد. رابطه مستقیم بین قائم بودن انسان و استفاده از دست‌ها، امکانات مهمی را برای ابزارسازی فراهم آورد که در گذر زمان ظرافت، دقت، سرعت و کارآمدی ابزارها هر روز بیش از پیش خودنمایی کرد. فرایند ابزارسازی خلایق انسان را فزونی بخشید و در واقع هوشمندی و استعداد انسان به‌سان ودایعی مقدس امکان تعقل و اندیشیدن توأم با مهارت بیشتر را به او بخشیده، از مسیر ابزارسازی مغز و دست انسان هماهنگی یافته، کار غریزی را به کاری ارادی تبدیل نموده است. اینجاست که انسان (آدم) استفاده سودمند از اشیاء دست‌ساز را به جای اشیاء طبیعی برگزیده است. این فصل از زندگی بشر روی زمین، همانا آغاز پیدایش فرهنگ به یاری قوه استدلال و تفکر است؛ از این روی ابزارهای کهن بشری گذشته از مقام ظاهر در مقام معنا نیز واجد ارزش مطالعه و مذاقه هستند. در قرآن کریم و روایات شیعه اشاراتی عمیق به صنایع و حرف در اختیار پیامبران الهی و ائمه شده است که نشانه‌هایی روشن از جایگاه افزارمندی انسان به‌شمار می‌روند. قرآن کریم حضرت داود و حضرت نوح علیهم السلام را مستولی و توانمند در بهره‌گیری از دو عنصر پراهمیت فقر آهن و چوب دانسته و بر ارزش آنها تأکید فرموده است. امام صادق (ع) می‌فرماید: خداوند اسباب روزی مردمان را در کارهای مختلف و صنایع گوناگون قرار داد و این برای بقای بشر پایدارتر و برای تدبیر امور درست‌تر است. آنچه امروز با عنوان مجموعه «سلسله ابزارنامه‌ها» در هجده مجلد پیش‌رو منتشر است، به تعبیری شایسته، حاصل ادباری پیوسته و پژوهشی فراگیر برای اهل تحقیق و پژوهش است که از کنه اسامی اشیاء و ابزار و آلات آگاهی یابند و از پیشینه و مفاهیم آنها در فرهنگ، تاریخ و ادب ابزاری بهره‌ها گیرند. بنیاد ایران‌شناسی در پاسخ به نیاز جامعه فرهنگی دایرةالمعارف جامع اشیاء و ابزار و آلات را برای نیل به هدف شناساندن آنها و برانگیختن توجه بیشتر به اهمیت این دانش به دست فرهیخته ارجمند آقای دکتر کریمیان سردشتی و همراهی پژوهشگران بنیاد به پایان برده است. در این مجال لازم می‌دانم مراتب قدردانی خویش را از تحقق این هدف مهم ابراز داشته، در ادامه راه، توفیق روز افزون عزیزان دست‌اندر کار را از درگاه ایزد منان مسألت می‌نمایم.

بنیاد ایران‌شناسی